

วาทะนักกฎหมาย

ผู้พิพากษาไม่มีหน้าที่ชี้โพรงให้คู่ความผู้คดีทางนั้นทางนี้ จึงจะชนะคดี

(กรมพระสวัสดิวัตน์นิติษฐ์)

ไม่มีธรรมเนียมที่ศาลยุติธรรมจะถ่อมเกียรติยศลงมาเป็นคู่ผู้ความแก่บุคคลใด

(กรมพระสวัสดิวัตน์นิติษฐ์)

ผู้พิพากษามีบทบาทสำคัญที่สุด สำหรับเรื่องละเมิดอำนาจศาล เพราะเป็นผู้ใช้อำนาจลงโทษตามที่กฎหมายให้ไว้...ผู้พิพากษาจะต้องระลึกเสมอว่า บทบัญญัติเรื่องละเมิดอำนาจศาลนี้เป็นเพียง “เครื่องมือ” มิใช่ “อาวุธ” ของศาล ที่จะใช้ในการอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชน

(กุลพล พลวัน)

การสร้างทัศนคติใหม่ ๆ สำหรับผู้พิพากษาที่เพิ่งเข้ารับการอบรมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เขาจะต้องคิดว่า ผู้พิพากษาที่ดีและมีความสามารถสูงนั้น คือ ผู้พิพากษาที่สามารถควบคุมการพิจารณาคดีให้เป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และยุติธรรม ทั้งนี้ ด้วยความสุจริต รอบคอบ มีความอดทน และสุภาพอ่อนโยน ผู้พิพากษาที่สามารถปฏิบัติได้เช่นนี้ จะได้รับการยอมรับเชื่อถือจากทุกฝ่าย โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยวิธีการขู่ว่าจะลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาลแต่อย่างใด

(กุลพล พลวัน)

มันเป็นสิ่งที่ชั่วร้ายแน่นอน ถ้าบ้านเมืองจะตรากฎหมายฉบับหนึ่งฉบับใดไว้ เพื่อประหารชีวิตความจริงและคุ้มครองความเท็จ

(กุหลาบ สายประดิษฐ์ “ศรีบูรพา”)

หากเราอยู่ในศีลธรรม กฎหมายแทบจะไม่ต้องใช้เลย

(เกษม จันทรน้อย)

(หลักในการทำงาน) หลักประการแรก ก็คือ ความยุติธรรม อันต่อไปก็คงจะเป็นเรื่องของ การที่จะให้เกิดความยุติธรรมได้ ก็ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ความเป็นกลาง แล้วก็ส่วนอื่น ๆ นั้นคงจะมีความสำคัญรองลงไป

(โกเมน ภัทรภิรมย์)

สิ่งใดไม่สมควรแก่นิติธรรมนิยมจงอย่าไปดู สิ่งใดไม่สมควรแก่นิติธรรมนิยมจงอย่าไปฟัง สิ่งใดไม่สมควรแก่นิติธรรมนิยมจงอย่าไปพูด สิ่งใดไม่สมควรแก่นิติธรรมนิยมจงอย่าไปกระทำ

(ขงจื้อ)

จงตอบแทนความชั่วด้วยความยุติธรรม และตอบแทนความดีด้วยความดี

(ขงจื้อ)

เป้าหมายของการดำเนินคดีอาญา คือ การค้นหาความจริง แต่การกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งความจริง โดยไม่คำนึงถึงเกียรติภูมิของมนุษย์ชาตินั้น ย่อมจะไม่ถูกต้องด้วยหลักนิติรัฐ เพราะรัฐมีหน้าที่ต้องอำนวยความสะดวก การเคารพต่อเกียรติภูมิของมนุษย์ชาติของผู้ถูกกล่าวหา จึงเป็นเนื้อหาที่สำคัญในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ดร. คณิต ณ นคร)

เป็นนักกฎหมายจะวิเคราะห์อะไรต้องวางใจเป็นกลางก่อน ถ้าหากโอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งแล้ว จะทำให้การวิเคราะห์นั้นคลาดเคลื่อนได้

(ศ. คณิต ฤาไชย)

กฎหมายเป็นวิชาที่มุ่งส่งเสริมความสงบสุข ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความก้าวหน้าในสังคม โดยมีความยุติธรรมเป็นจุดหมายปลายทางขั้นสุดท้าย

(คมกริช วัฒนเสถียร)

ความยุติธรรมทางกฎหมายจะต้องรับเอาความยุติธรรมทางสังคมมาประกอบเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มิฉะนั้นแล้ว กฎหมายจะล้าสมัยและไม่อาจให้ความยุติธรรมแก่ประชาชน

(คมกริช วัฒนเสถียร)

ความยุติธรรมตามกระบวนการของกฎหมาย สามารถช่วยชีวิตทำให้คนตายแล้วเกิดใหม่ได้

(คมกริช วัฒนเสถียร)

ศาลยอมให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนเสมอ ไม่ว่าประชาชนนั้น ๆ จะเป็นคนยากดีมีจน
(จารุศักดิ์ โพธิ์ใหม่)

ถ้าไม่ปกครองกันด้วยกฎหมาย ไม่ถือกฎหมายเป็นใหญ่ หากถืออำนาจนอกกฎหมาย
เป็นสิ่งสำคัญ ความสงบเรียบร้อยเป็นปกติสุขก็มิได้
(ศ. จิตติ ติงศภักดิ์)

การที่นักกฎหมายจะยึดถือแต่กฎหมาย ไม่คำนึงถึงความยุติธรรมตามหมายทั่วไปนั้น
เป็นความเห็นความเข้าใจที่แคบไปกว่าที่ควรจะเป็น
(ศ. จิตติ ติงศภักดิ์)

เป็นหน้าที่ของนักกฎหมายจะต้องแก้ไขกฎหมายเข้าสู่ความยุติธรรม ให้กฎหมายเป็น
ธรรมแก่สังคม ไม่ใช่เวลาที่จะยืนกรานขึ้นอ้างอยู่แต่ว่าความยุติธรรมต้องเป็นไปตามกฎหมาย
(ศ. จิตติ ติงศภักดิ์)

บริสุทธิ์...ยุติธรรม เป็นคำขวัญที่นักกฎหมายได้กล่าวยืนยันไว้ตั้งแต่เดิมมา นำความ
ยุติธรรมให้ปรากฏด้วยวิถีทางอันบริสุทธิ์ ทำด้วยความสุจริตรอบคอบและสงบ
(ศ. จิตติ ติงศภักดิ์)

การพิพากษาคดีที่เอาความยุติธรรมเป็นหลักจะใช้ได้ในประเทศที่มีได้ใช้ประมวล
กฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในประเทศไทยใช้ประมวลกฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษร จะ
พิพากษาคดีโดยอาศัยความยุติธรรมอย่างเดียวไม่ได้ จะต้องเคร่งครัดต่อบทกฎหมาย และให้
ความยุติธรรมตามกฎหมายประกอบกันด้วย
(เฉลิม สติยต์ทอง)

“ดุลพินิจ” เป็นคำอาถรรพ์ของนักกฎหมาย อะไรที่นักกฎหมายจะไม่แตะต้องจะอ้างกัน
แต่ว่าเป็นเรื่องดุลพินิจ ดุลพินิจแท้จริงมิใช่อะไรมากไปกว่าการพิจารณาตัดสินใจ
(ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

กฎหมู่ – กฎหมาย
 บ้าน...มีชื่อแหวงอย่างถูกต้อง
 เมือง...จึงมีกฎหมายวางอย่างถูกต้อง
 บ้านก็สวย...เมืองก็งาม...ตามครรลอง
 กฎหมายครองสังคมอุดมการณ์
 เกิดผลดีต่อชาติ...ศาสน์...กษัตริย์
 ทั้งราษฎร์-รัฐ รมเย็นเป็นสุขสานต์
 เมื่อแบบบทกฎหมายไม่หย่อนยาน
 ชั่วจะผ่านทางไหนไม่มีทาง
 เกิดระเบียบวินัยไม่ตกต่ำ
 ความเที่ยงธรรมเที่ยงแท้แฉวงกว้าง
 เพราะชาติมีกฎหมายเดินสายกลาง
 อยู่ระหว่างความจริงทั้งหญิงชาย
 เกิดประชาธิปไตยใช้เป็นหลัก
 ช่วยพิทักษ์เสรีมีขอบข่าย
 เริ่มวันเกิดผูกพันถึงวันตาย
 มีกฎหมายโอบอุ้มคุ้มครองตน
 กับกฎหนึ่งไร้ค่าน่าอดสู
 คือกฎหมู่ดูขนาดขาดเหตุผล
 ฝืนมติฝืนศรัทธาประชาชน
 การดิ้นรนเคลือบแคลงแรงอารมณ์
 หลายครั้งที่กฎหมู่หลู่กฎหมาย
 ความเลวร้ายทักถามความชื่นชม
 ถ้ารักชาติพร้อมพรักรักสังคม
 หยุดนิยมนกฎหมู่หลู่กฎเมือง

(ชาญชนะ มังคะโชติ)

กระบวนการยุติธรรมนั้นย่อมจะต้องดำเนินไปตามตัวบทกฎหมายและเหตุผลที่ปรากฏ
 (ชูป ชัยฤทธิไชย)

สังคมใดก็ตามถ้าไม่มีความยุติธรรม ความถูกต้อง สังคมนั้นจะมีแต่ความวุ่นวายและ
 ความไม่สงบ

(ชูชาติ ศิลปรัตน์)